

Brüsszel, 2018.5.18.
COM(2018) 304 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

a sükséghelyzetben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatásról

1. ELKÖTELEZŐDÉS A SZÜKSÉGHELYZETEKBEK ÉS ELHÚZÓDÓ VÁLSÁGOKBAN MEGVALÓSÍTANDÓ BIZTONSÁGOS, INKLUZÍV ÉS MINŐSÉGI OKTATÁS MELLETT AZ UNIÓ KÜLSŐ TEVÉKENYSÉGÉBEN

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend, különösen annak 4. célkitűzése¹ elismeri a minőségi oktatás és képzés fontosságát, melyek jelentősége alapvető a globális kihívások kezelésében. Ezt elismerték a 2016-os Nemzetközi Humanitárius Csúcstalálkozón az „Oktatás nem várhat” elnevezésű platform² elindításával, amelynek célja szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban az oktatás biztosításának átalakítása.

Az oktatáshoz való jogot elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartája³, amelynek címettjei az uniós intézmények, valamint az uniós jog végrehajtása során a tagállamok. Ez elengedhetetlen a békés társadalmi fejlődéshez⁴, a gazdasági növekedéshez és az egyéni potenciál megvalósításához. Az Európai Unióról szóló szerződés kifejezetten kötelezi az Uniót a gyermekek jogainak védelmére⁵. A minőségi és inkluzív oktatáshoz, képzéshez és az egész életen át tartó tanuláshoz való jog a szociális jogok európai pillérének első alapelve⁶. A gyermekek különleges helyet kapnak az Unió külső tevékenységében, amely a gyermekek jogait alapul véve⁷ megerősíti, hogy „a gyermekek helyzetének előmozdítása révén biztosíthatjuk azt, hogy ne kerüljenek meg az államok alapjai, és biztosíthatjuk a fenntartható fejlődést, a társadalmi kohéziót, a stabilitást és a humánbiztonságot nemzeti, regionális és globális szinten”⁸.

A valóság azonban az, hogy az egyre inkább elhúzódó konfliktusok, a kényszervándorlás, erőszak, éghajlatváltozás és katasztrófák miatt több millió gyermeket fosztanak meg a magas színvonalú oktatáshoz való hozzáféréstől. Ezek a tényezők iskolázatlan, **elveszett generációkat** hagynak maguk után és a legfőbb kiváltó okai annak, hogy sokan kockázatos utazásra indulnak Európa felé⁹ és a világ más régióiba, veszélyeztetve ezzel stabilitásukat és fejlődésüket.

A világon az iskolába nem járó gyermekek fele válság és konfliktus által érintett környezetben él, és az általános iskolai korú menekültek közel fele nem jár iskolába. Ez arra kényszeríti az Uniót, hogy reagáljon eszközrendszerének és megközelítéseinek felhasználásával. Az Unió az utóbbi években jelentősen **növelte** a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban történő oktatáshoz nyújtott **támogatását** világszerte, elismerve, hogy a válságokban az oktatás a leginkább krónikusan alulfinanszírozott szektor, ami a humanitárius segítségnyújtás teljes globális finanszírozásának kevesebb, mint 3 százalékát kapja¹⁰. Az

¹ Befogadó és méltányos, magas színvonalú oktatás biztosítása, és az egész életen át tartó tanulási lehetőségek mindenki tekintetében történő előmozdítása.

² <http://www.educationcannotwait.org/>

³ Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 14. cikk HL C 326., 2012.10.26., 391. o. ENSZ Közgyűlés, Gyermekjogi Egyezmény, 1989. november 20., Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 1577. kötet

⁴ Az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai globális stratégiája a HRVP által 2016 júniusában jóváhagyva https://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/pages/files/eugs_review_web_13.pdf

⁵ Az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikke (3) bekezdésének második albekezdése és (5) bekezdése kifejezetten kötelezi az Uniót arra, hogy előmozdítsa a gyermekek jogainak védelmét az Unió belső és külső fellépéseiben.

⁶ Bizottsági közlemény a szociális jogok európai pillérének létrehozásáról, COM (2017) 250.

⁷ A gyermekek jogainak előmozdítására és védelmére vonatkozó, a Tanács által 2017-ben elfogadott uniós iránymutatások.

⁸ COM (2008) 55 és a gyermekek jogainak előmozdítására és védelmére vonatkozó, a Tanács által 2017-ben elfogadott uniós iránymutatások.

⁹ COM(2017) 211 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: A migráns gyermekek védelme.

¹⁰ Az UNESCO Globális oktatási megfigyelési jelentése (2016) „Az oktatás támogatása stagnál, veszélyezteti a globális célokat” és az UNESCO Globális oktatási megfigyelési jelentése (2017) „Elszámoltathatóság az oktatásban: kötelezettségeink teljesítése”.

Unió a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban történő oktatás finanszírozását a 2015-ös, a humanitárius segítségnyújtás 1%-át kitevő szintről 8%-ra növelte 2018-ban azzal a céllal, hogy 2019-re ez az arány elérje a 10%-ot. Az oktatásra vonatkozó 2014–2020-as kétoldalú fejlesztési segélyének nagy részét a kiszolgáltatott és válság sújtotta országokra fordítja. Az Unió vezető donor az oktatás terén a szíriai regionális válságra kezelésében, és jelentős többoldalú finanszírozást nyújt a válságok és szükséghelyzetek oktatási igényeit kezelő globális kezdeményezések támogatására¹¹.

A szükséghelyzetekre és elhúzódó válságokra irányuló **jelenlegi uniós segítségnyújtás** kiterjed az oktatás minden szintjére, együttműködve a kormányokkal, az Egyesült Nemzetek ügynökségeivel, a civil szervezetekkel, a civil társadalommal, a magánszektor szereplőivel, a globális oktatási partnerséggel és más érdekelttel. A kétoldalú támogatást és a kormányokkal folytatott szakpolitikai párbeszédet számos kezdeményezés kísérte az oktatás megszakításának mérséklésére szerte a világon, az átmeneti tanulási területek létrehozásától távoktatási programok kidolgozásáig olyan gyermekek részére, akik nem tudnak eljutni az iskoláig. A kétoldalú fejlesztésfinanszírozás, a humanitárius segítségnyújtás, az Unió szíriai válságra reagáló regionális támogatási alapja és a törökországi menekülteket támogató eszköz felhasználásával az Unió jelentős mértékben reagált például a szíriai gyermekek oktatási igényeire.

Az utóbbi években jelentősen nőttek a szükségletek, és új kihívások jelentek meg. Míg az igények nagysága meghaladja erőforrásait, az Unió fontos szerepet játszik válaszai növelésével, a **támogatásra leginkább rászorulókat elérésére** összpontosítással¹², és a globális támogatás mobilizálásával a további fellépés érdekében.

A jelen közlemény ezért aktualizált uniós szakpolitikai keretet javasol az Unió külső tevékenysége révén az Unióon kívüli szükséghelyzetek és elhúzódó válságok térségeinek oktatás előtt álló, egyre növekvő kihívások kezelésére. Olyan megközelítést javasol, amely a **koordináció, a komplementaritás és a politikai cselekvés (nexus-módszer)**¹³ alapján erősíti a humanitárius és fejlesztési segítségnyújtás révén felmerülő szükséghelyzetekre és válságokra vonatkozó oktatási igények kezelését célzó, az Unió külső eszközei közötti kölcsönös felelősségvállalást. Emellett tükrözi az új és felmerülő prioritásokat is, például az erőszak oktatásra gyakorolt hatását.

A szükséghelyzetekben és válságokban felmerülő oktatási igények kezeléséhez holisztikus megközelítésre van szükség. Ez a közlemény meghatározza a Bizottság tágabb értelemben vett **értelmezését a szükséghelyzetben és elhúzódó válság esetén történő oktatás fogalmának** tekintetében; amely mindenki számára elérhető, biztonságos, befogadó és magas színvonalú tanulási lehetőségek előmozdítására irányuló stratégiai és integrált megközelítésen alapul. Az oktatás magában foglalja az egész életen át tartó tanulást, beleértve a kialakult oktatási rendszerek formális és nem formális¹⁴ megvalósítását, amely magában foglalja a kora gyermekkori, az alap-, a középfokú, a középfokút követő, de nem felsőfokú, és a felsőfokú

¹¹ Az Unió fejlesztési támogatásán keresztül 475 millió eurót ajánlott fel a globális oktatási partnerség számára, és a 2018–2020 közötti időszakban 16 millió eurót fordít az „Oktatás nem várhat” programra, humanitárius segítségnyújtása révén pedig 1 millió eurót a globális oktatási klaszter támogatására 2018 és 2019 között.

¹² Lásd a 3.2 szakaszt a leginkább rászorulókat prioritásainak meghatározására.

¹³ Az Unió „Méltó élet: a segélyfüggőségtől az önállóságig” közleményben (COM (2016) 234) tett kötelezettségvállalásainak és a fejlesztésről szóló új európai konszenzusnak a végrehajtása HL C 210., 2017.6.30., 1. o.

¹⁴ A nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről szóló tanácsi ajánlással összhangban HL C 398, 2012.12.22., 1-5. o.: A formális tanulás szervezett és strukturált, kifejezetten tanulási célokra kialakított környezetben zajlik, és rendszerint valamilyen képesítés megszerzésével zárul, általában bizonyítvány vagy diploma formájában; A nem formális tanulás tervezett tevékenységeken keresztül történik, ahol a tanulási támogatás valamilyen formája jelen van, amely kiterjedhet a munkatapasztalat, a felnőttkori írástudás és a korai iskolaelhagyók alapképzésének programjaira.

oktatást is (ideértve a műszaki- és szakképzést, az egyetemet és a készségfejlesztés egyéb formáit).

A Bizottság szükséghelyzetben és válsághelyzetben történő oktatással kapcsolatos megközelítése kiterjed a hirtelen és lassan kialakuló szükséghelyzetekre, a konfliktusokra, az erőszakos helyzetekre, a kényszervándorlásra, a katasztrófákra (ember okozta és természeti katasztrófák) és a közegészségügyi szükséghelyzetekre, az elhúzódó és visszatérő válságokra vagy ezek bármely kombinációjára. A folyamatos oktatás biztosítása érdekében ez a megközelítés a humanitárius-fejlesztési kapcsolatokon keresztül kiterjed a felkészültség, a katasztrófák kockázatának csökkentése, a megelőzés, az enyhítő intézkedések, a katasztrófaelhárítás, az elhúzódó válságok alatt nyújtott támogatás és a helyreállítás területére.

1.1. Az elveszett generációk veszélye

A gyermekek a világ népességének egyharmadát alkotják, ugyanakkor a humanitárius válság által érintett emberek több mint fele gyermek. Az ilyen válságokat megtapasztaló lányok és fiúk a világ **iskolán kívüli gyermekeinek** felét teszik ki, és számuk egyre nő¹⁵. Szíria, Irak, Jemen, Afganisztán, Dél-Szudán és a Kongói Demokratikus Köztársaság a 35 olyan válság sújtotta ország közé tartozik, ahol közel 75 millió iskolás korú (3-18 év közötti) gyermek oktatása szakad meg valamilyen módon¹⁶. Ez a kockázat jelentősen magasabb a lakóhelyüket elhagyni kényszerültek számára. Az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Hivatala becslése szerint jelenleg több mint 65 millió ember kényszerül átmenetileg elhagyni lakóhelyét (a legmagasabb szám a második világháború óta) úgy, hogy a lakóhely elhagyásának átlagos időtartama gyakran meghaladhatja a 20 évet¹⁷. Az általános iskolás korú menekült gyermekek alig több mint fele jár iskolába, míg a megfelelő korcsoport kevesebb mint egynegyede középiskolába, és csupán 1 százaléka vesz részt felsőoktatásban. A lányok különösen hátrányos helyzetben vannak, mivel az érintett országokban 2,5-szer nagyobb eséllyel lesznek iskolán kívüliek¹⁸.

Gyermekek és fiatalok millióinak jövőjét fenyegeti az **oktatási környezetben** megnövekedett **erőszak**¹⁹, ideértve az iskolák és az egyetemek ellen elkövetett támadásokat, például a diákok elrablását, az iskolák katonai célokra történő felhasználását, az iskolák körül elhelyezett taposóaknákat, fel nem robbant fegyvereket és háborúból maradt eszközöket és az iskola épületeinek megsemmisítését. Oktatással kapcsolatos visszaélés történhet a hatóságok által a gyűlölet és az intolerancia előmozdítására, az egyenlőtlenség és az elnyomás fokozására, valamint a kiszolgáltatott gyermekek elleni erőszakos cselekmények alkalmazásával²⁰. Az oktatási kínálatban mutatkozó egyenlőtlenségek az igazságtalanság érzését kelthetik, és a marginalizálódott csoportok még hátrányosabb helyzetbe kerülését okozhatják, ez pedig végső soron táplálja a konfliktust²¹.

¹⁵ Világbank csoport (2017) Világfejlesztési jelentés: Megtanulni az oktatás ígéretének felismerését. A legsérülékenyebb környezetben élő gyermekek a világ általános iskolás korosztályának mintegy 20 százalékát teszik ki, ugyanakkor az iskolán kívüliek mintegy 50 százalékát, ami a 2008-as 42 százalékos arányhoz képest növekedést jelent.

¹⁶ Tengerentúli Fejlesztési Intézet (2016) „A szükséghelyzetek és az elhúzódó válságok oktatásának közös platformja: Bizonyíték.” ODI, London

¹⁷ UNHCR Globális trendek: Kényszervándorlás 2016-ban

¹⁸ UNICEF (2017) Gyökerek nélküli oktatás: minden migráns, menekült és lakóhelyét elhagyni kényszerült gyermeknek oktatást.

¹⁹ Globális koalíció az oktatás támadás elleni védelmében. A támadás alatt álló oktatásról szóló jelentés, 2018.

²⁰ Burde és tsa (2015) Mi segíti a gyermekek oktatási hozzáféréseinek, a tanulási minőségnek és jólétének válsággal sújtott helyzetekben való előmozdítását.

²¹ UNESCO (2011) Globális oktatási megfigyelési jelentés, A rejtett válság: Fegyveres konfliktusok és oktatás

Az iskolából kimaradt gyermekek és fiatalok a szexuális és nemi alapú erőszak, az erőszakos szélsőségesség, a kényszerházasság, a korai terhesség, a gyermekmunka és az erőszakos sorozás **fokozott kockázatának vannak kitéve**²². A tartós, erőszakos és gyakran elhúzódó konfliktusok, a kényszervándorlás, az egyenlőtlenségek, a korlátozott gazdasági lehetőségek, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés tovább növeli a kockázatoknak való kiszolgáltatottságot. A válságok hatása az oktatáshoz való hozzáférésre, mint például az iskola bezárása vagy a katonai jelenlét az iskolákban, tovább ösztönözhetik a lakóhelyek elhagyását biztonságosabb környezeteket keresve, gyakran életveszélyes körülmények között.

A szükséghelyzetek és az elhúzódó válságok tovább gyengítik a már eleve alulfinanszírozott oktatási rendszereket, aláásva a **gyermekek és fiatalok tanulási eredményeit és potenciálját**. A gyakori iskolát megzavaró és traumatikus események által okozott pszichoszociális károk akadályozzák a tanulást, amit tovább súlyosbít a tanárhiány és a túlszűfolt tantermek.

²² Nicolai és tsa (2015) Oktatás szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban - az erősebb reakció felé: Háttérdokumentum az oktatás a fejlődésért oslói csúcstalálkozóhoz.

1.2. Az Unió külső tevékenységének megerősítése

A fenntartható fejlődési célok elérése érdekében és az Oktatás 2030 menetrendnek megfelelően az Unió négy stratégiai prioritási területre fog összpontosítani:

1. a rendszerek és partnerségek megerősítése a gyors, hatékony, eredményes és innovatív oktatási válasz érdekében;
2. a hozzáférés, befogadás és méltányosság előmozdítása;
3. a békét és védelmet szolgáló oktatás támogatása;
4. a magas színvonalú oktatás támogatása a jobb tanulási eredményekért.

Annak érdekében, hogy eredményt érjen el a kiemelt területeken, a Bizottság javítani fogja a koordinációt, a globális irányítás és a finanszírozás terén alkalmazott munkamódszereket.

Támogatásban részesül a közös, összehangolt programozás és tervezés a Bizottságon belül, az Unió tagállamaiban és más donorokkal és partnerekkel, a rövid, közép- és hosszú távú válaszok egyensúlyozása mellett. Az Unió globális szerepét, hatáskörét és eszközeit fogja felhasználni annak érdekében, hogy növelje a globális figyelmet a kielégítetlen szükségletekre és finanszírozási hiányokra, valamint erősítse a koordinációs és működési válaszadási kapacitást.

Az elmúlt három évben az Unió vészhelyzetekben történő oktatásra fordított humanitárius finanszírozásának növekedése a szükségletek mértékén alapuló fokozott politikai erőfeszítéseknek köszönhető. Ezt a finanszírozást fenn kell tartani az Unió stratégiai prioritásainak elérése érdekében és alapvetően azért, hogy elérjék azt több millió gyermeket és fiatalt, akik ki vannak téve annak a veszélynek, hogy elveszett generációvá váljanak.

- A Bizottság arra törekszik, hogy 2019-től humanitárius segítségnyújtásának 10%-át a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban történő oktatásra fordítsa²³.
- A Bizottság támogatni fogja a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban történő oktatás globálisan összehangolt, megfelelően időzített, kiszámítható és rugalmas finanszírozását.

2. STRATÉGIAI PRIORITÁSOK A SZÜKSÉGHELYZETEKBEK ÉS ELHÚZÓDÓ VÁLSÁGOKBAN TÖRTÉNŐ OKTATÁSHOZ

2.1. A rendszerek és partnerségek megerősítése a gyors, hatékony, eredményes és innovatív oktatási válasz érdekében

A szükséghelyzetekben és válságokban történő oktatás finanszírozása hozzáférhetőségének, kiszámíthatóságának és átláthatóságának biztosítása érdekében, és a 2016. évi humanitárius csúcstalálkozó kötelezettségvállalásaival²⁴ összhangban az uniós intézkedések javítják a humanitárius-fejlesztési nexus hatékonyságát. Ennek során a Bizottság több más intézkedéssel együtt közös rövid-, közép- és hosszú távú perspektívákat, erősebb koordinációs mechanizmusokat, közös elemzéseket, közös cselekvési felügyeletet és közös jelentési hozzájárulásokat fogad el. Ez hozzájárul az összefüggéseiben releváns kiszámítható, többéves és rövid-középtávú finanszírozási támogatás összetételéhez.

²³ Túllépve a globális oktatási lehetőségek finanszírozásával foglalkozó nemzetközi bizottság ajánlásait (Jelentés a tanuló generációról, 2016).

²⁴ A 2016-os humanitárius világ-csúcstalálkozón indított nagyszabású Bargain-kezdeményezés számos változást tartalmaz a donorok és segélyszervezetek munkamódszereiben, többek között a készpénzes programozás előkészítését, a nemzeti és helyi válaszadók nagyobb mértékű finanszírozását, valamint a harmonizált jelentési követelmények révén a bürokrácia csökkentését.

A Bizottság megerősíti és korszerűsíti az oktatás globális közjavakként történő nyújtását a többoldalú finanszírozás, technikai segítségnyújtás, globális összehívás, tanácsadó testületekben való részvétel és egyéb külső szerepvállalási lehetőségek révén.

A Bizottság célzott megközelítést fog alkalmazni az oktatási rendszerek megerősítése érdekében, a politikai párbeszédben és kétoldalú támogatásban játszott szerepének kihasználásával. Ahol lehetséges és helyénvaló, az uniós finanszírozás támogatni fogja a kormányzati rendszereket, ideértve a menekülteket befogadó rendszereket²⁵, mint az oktatáshoz való jog elsődleges felelős szerveit. Amennyiben a kormányok közvetlen támogatása nem lehetséges vagy nem megfelelő, rendszerszintű megerősítés fogja támogatni a legmegfelelőbb rendelkezésre álló oktatási szereplőket²⁶.

Az uniós segítségnyújtás szükségletalapú rangsorolásának elősegítése érdekében, a nemzeti hatóságok prioritásaival összhangban, a Bizottság belefoglalja a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban történő oktatási szükségleteket az oktatási szektor támogatásának tervezésébe. Az uniós finanszírozás alapja a komoly igényfelmérés, amely többek között az oktatási minisztériumoktól, az ENSZ ügynökségeitől, a nem kormányzati szervezetektől, a civil társadalmi szervezetektől, a magánszektor szereplőitől és más érintett szereplőktől származik.

Minden szinten támogatni fogják a szereplőket az adatgyűjtés, -kezelés és -elemzés javítása érdekében, ideértve az oktatás finanszírozását és a tanulási eredményekre vonatkozó adatokat. Támogatni fogják azokat a tevékenységeket is, amelyek azonosítják a legjobb gyakorlatokat, valamint hatékony és innovatív módon tudják megosztani és kezelni az információcserét. A kapacitásépítést a szektor minden szereplője számára és minden szintjén prioritásként fogják kezelni, szükség esetén a magánszektorral együttműködve.

Miközben az Unió elkötelezett a közoktatási szolgáltatások²⁷ iránt, a magánszektor és a civil társadalom szereplői többletértéket nyújthatnak e szolgáltatások támogatásában. A Bizottság bevonja a magánszektor az innovatív megközelítések azonosításába és fejlesztésébe, valamint az oktatási reformok társadalmi szükségleteinek és a munkaerő-piaci lehetőségek összekapcsolásába. Annak érdekében, hogy integrált és holisztikus választ adjanak a gyermekek szükséghelyzetekben és válságokban jelentkező igényeire, megfelelőbb partnerségekre és koordinációs mechanizmusokra van szükség más releváns ágazatok, például az egészség, a megélhetés, a védelem és a táplálkozás területén.

Példák a bevált gyakorlatra:

Az Unió Libanonban támogatja az Oktatási és Felsőoktatási Minisztérium „Minden gyermek bevonása az oktatásba” stratégiáját, amely megkönnyíti a szíriai menekültek integrációját a nemzeti rendszerbe. Az uniós támogatást országos szintű humanitárius fejlesztési keretrendszeren keresztül koordinálják, amely magában foglalja a kétoldalú segítségnyújtás és támogatás egyensúlyát az Unió szíriai válságra adott válasza regionális finanszírozási alapján és a humanitárius segítségnyújtáson keresztül. A végrehajtást az ENSZ ügynökségei és nem kormányzati szervezetek támogatják.

²⁵ E közlemény hatálya az Unión kívüli tevékenységekre korlátozódik.

²⁶ A nem kormányzati támogatottságú területeken a helyi hatóságok vagy alternatív szolgáltatók, humanitárius/fejlesztési koordinációs rendszerek vagy mások tekinthetők a rendszer megerősítendő részének. Alternatívákat lehet keresni olyan esetekben, ahol a kormány felelős a tanulók elleni támadásokért vagy a marginalizált csoportok oktatáshoz való jogának megtagadásáért.

²⁷ COM(2016) 234. Az oktatásra vonatkozó kötelezettségvállalások a következőkre összpontosítanak: koordináció és a nexus-módszer; a lakóhelyük elhagyására kényszerült tanárok lehetséges szerepe; a jól működő közoktatási szolgáltatások támogatása; a technológiai fejlődést kihasználása és a felsőoktatáshoz való hozzáférés támogatása a lakóhelyük elhagyására kényszerült tanulók számára.

Az Unió vezető szerepet játszik az Oktatás nem várhat alap keretében kezdeményezett Oktatási Párbeszéd Fórumon, amely összehozza a humanitárius és fejlesztési szereplőket, akik az oktatást támogatják Szíriában. Ez lehetővé tette a közös programozás, a közös elemzések és a jobb koordináció felügyeletét.

Az Unió támogatta a legújabb erőfeszítéseket az Átfogó menekültügyi reagálási keret regionális szintű alkalmazása érdekében, többek között a menekültügyi oktatásról Dzsibutiban tartott miniszteri konferencián keresztül, amelyre a régió kormányközi fejlesztési hatósága és Dzsibuti kormánya védnöksége alatt 2017 decemberében került sor. Az ennek eredményeként született nyilatkozatban és cselekvési tervben foglalt kötelezettségvállalások közé tartozik a menekültek integrálása a nemzeti oktatási rendszerbe, minimumkövetelmények és célok kidolgozása, valamint a képesítések elismerésére szolgáló regionális mechanizmus kialakítása.

2015-ben a nepáli földrengések 35 000 tantermet semmisítettek meg és körülbelül 1 millió gyermeket fosztottak meg az iskolától. Az Unió együttműködött a kormánnyal és más partnerekkel átmeneti tanulási központok és az alapvető ellátás biztosítása érdekében azért, hogy minél több gyermek a lehető leghamarabb visszatérhessen az iskolába. Az Unió támogatja a nepáli iskolai szektor fejlesztési tervét, a földrengés által sújtott területek „jobb újjáépítésében”, a marginalizált csoportok elérésében, a tervezés és menedzsment kapacitása megerősítésében minden szinten, valamint magasabb színvonalú tanítás és tanulás biztosításában.

Kulcsfontosságú intézkedések az irányítás, elszámoltathatóság és finanszírozás javítása érdekében:

- Az uniós és globális finanszírozás koordinációjának, átláthatóságának és elszámoltathatóságának megerősítése, például a nemzetközi segélyátláthatósági kezdeményezés keretében kialakított, a szükséghelyzetekben és válságokban történő oktatásról szóló jelentésekre vonatkozó szabvány javításának támogatása;
- Erőteljesebb együttműködési partnerségek előmozdítása, többek között globális szinten, például több érdekelt felet támogató oktatási tevékenységek finanszírozásával, amelyek hozzáadott értéket és jobb eredményt hoznak valamennyi partner, különösen az ENSZ ügynökségek és a magánszektor szakértelme és tapasztalata révén;
- A nemzeti hatóságokkal együttműködve az adatkezelésre, az átláthatóságra és jelentéstételre vonatkozó innovatív megközelítésekbe történő befektetések, ideértve a tanárok és az iskolán kívüli gyermekek nyomom követését az oktatás folyamatosságának és az eredmények elismerésének megkönnyítése érdekében;
- A szükséghelyzetekben és válságokban történő oktatás szereplői, például a koordinációs szervek, a reagáló szereplők és a kormányok kapacitásépítésének támogatása új és működő kapacitásépítési kezdeményezéseken, például a globális oktatási klaszter kurzusokon keresztül, külön hangsúlyt helyezve a civil társadalomra és a helyi szereplőkre.

2.2. A hozzáférés, a befogadás és a méltányosság előmozdítása

A békés egymás mellett élés, az interkulturális érzékenység, a befogadó közösségekbe történő sikeres integráció és a társadalmi kohézió kulcsfontosságú szerepet töltenek be a szükséghelyzetekben és válságokban történő oktatás tekintetében. Az Unió támogatni fogja a lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek és fiatalok oktatási rendszerbe való integrálását, ideértve a befogadó közösségek támogatását, ezáltal aktívan végrehajtja a

fejlesztéspolitikáról szóló új európai konszenzusban és a Méltó életről szóló közleményben foglalt kötelezettségvállalásokat²⁸.

E tekintetben felismerve a szükségletek mértékét és az Unió támogatásának korlátait, az intézkedések a *leginkább rászorulókra* összpontosítanak, mint például:

- az iskolán kívüli gyermekek és fiatalok, valamint az oktatás megszakítása kockázatának kitétek;
- a kényszervándorlással érintett gyermekek és fiatalok (menekültek és a lakóhelyüket hazájukon belül elhagyni kényszerült személyek) és befogadó közösségeik;
- a sérülékeny és hátrányos helyzetű csoportok, ideértve a családjuktól elszakított és felügyelet nélküli gyermekeket és fiatalokat, a nehezen elérhető területeken, fogyatékkal vagy sajátos nevelési szükségletekkel élőket, a fegyveres erőkkel és csoportokkal kapcsolatban lévőket (különös tekintettel az oktatáson keresztül történő újra-beilleszkedésükre), és az etno-nyelvi kisebbségekhez és a szegényebb társadalmi-gazdasági csoportokhoz tartozókat.

Proaktív és gyors intézkedésekre van szükség minden szinten az oktatás megszakításának minimalizálása és a befogadó, biztonságos és védelmező oktatási lehetőségek elősegítése érdekében. Minden hét, hónap és év, amelyet az „iskoláskorú” gyermekek az iskolán kívül töltenek, távolabb sodorja őket az oktatási pályáiktól, és csökkenti annak valószínűségét, hogy visszatérjenek az iskolába.

Mivel a lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek és fiatalok túlnyomó része alacsony vagy közepes jövedelmű országokban²⁹ kerül befogadásra, a rugalmas rövidtávú támogatásnak együtt kell járnia a kiszámítható hosszú távú finanszírozással az oktatási rendszerek rugalmasságának és hatékonyságának erősítése érdekében. Az oktatási rendszereket ki kell igazítani a visszatérő és elhúzódó lakóhelyelhagyások kezelése, valamint a kényszervándorlással érintett lakosság és a befogadó közösségek szükségleteinek kielégítése érdekében. Ez megköveteli a befogadó közösségekkel kapcsolatos kihívások kezelését az inkluzív és magas színvonalú oktatási szolgáltatások biztosításában, amelyek az érintett országokkal való felelősségmegosztás iránti elkötelezettségen alapulnak.

A szükséghelyzetek és az elhúzódó válságok aránytalan mértékben hatnak a nők és lányok oktatására. A nemekhez köthető, szükséghelyzetekben és válságokkal sújtott területeken élő lányok és fiúk által megtapasztalt veszélyek között szerepel például a korai- és kényszerházasság, korai terhesség, gyermekmunka és erőszakos sorozás, valamint a szexuális és nemi alapú erőszak. Az oktatási szolgáltatóknak kezelni kell a lányok és a fiúk igényeit, például az iskolák rehabilitációja során kiemelten kell foglalkozniuk a női és férfi mosdók elkülönítésével, kezelniük kell a hallgatók és a szülők biztonsági vonatkozású aggodalmait. A Bizottság tovább fogja hangsúlyozni a sérülékeny és hátrányos helyzetű csoportok bevonásának fontosságát. Különös figyelmet kell fordítani a fiatalokra, különös tekintettel a nemüknek megfelelő igényeikre, mivel közülük sokan gyakran „a réseken át kihullanak” az oktatási támogatásból, felnőtt felelőségeket magukra vállalva.

Példák a bevált gyakorlatra:

Törökországban az Unió által támogatott, innovatív feltételes készpénzátutalás az oktatásra projekt több mint 290 000 gyermeket ért el a kiszolgáltatott menekült családokban, támogatva őket a rendszeres iskolalátogatásban.

²⁸ Új európai konszenzus a fejlesztéspolitikáról HL C 210., 2017.6.30. és COM (2016) 234 Méltó élet: a segélyfüggőségtől az önállóságig.

²⁹ UNHCR Globális trendek: Kényszervándorlás 2016-ban.

A Kongói Demokratikus Köztársaságban az Unió támogatta a népességmozgásokra való gyors reagálás kifejlesztését. Ez a mechanizmus gyors igényfelmérést végez a lakosság számára történő integrált támogatási csomag biztosítására az áttelepítés, betegség vagy természeti katasztrófák kontextusában.

Az Unió a tagállamokkal együtt az ENSZ közel-keleti palesztin menekülteket segélyező hivatalának (UNRWA) legnagyobb pénzügyi támogatója, a palesztin menekültek támogatásáért működve. Az UNRWA több mint 513 000 gyermeket és fiatalot támogat közel 700 általános-, előkészítő és középiskolában, valamint a Gázában, Ciszjordániában és az egész régióban működő szakképzési központokban.

Amikor 2014-ben Sierra Leone-ban kitört az ebola járvány, az iskolákat kilenc hónapra bezárták. A globális oktatási partnerség az Unió támogatásával segített alternatív oktatást nyújtásával, amit a gyermekek televízió nézhetnek és rádió keresztül hallgathattak, amíg nem jártak iskolába. Miután az iskolákat újra megnyitották, a partnerség biztosította a biztonságos tanulási környezetek rendelkezésre állását az iskolák fertőtlenítésével és kézmosó állomások és felszerelések biztosításával.

Fő intézkedések a hozzáférés, beilleszkedés és egyenlőség javítására:

- Proaktív és gyors reagálási mechanizmusok támogatása és népszerűsítése, többek között a humanitárius szervezetek és kormányok segítségével, annak érdekében, hogy szükséghelyzetekben és válságokban elérjék a gyermekeket és fiatalokat, hogy **három hónapon belül ismét tanulhassanak**³⁰;
- A szükséghelyzetek és elhúzódó válságok miatt leginkább rászoruló gyermekek és fiatalok kiemelt támogatása;
- Ahol lehetséges, az oktatási rendszerek kulcsszereplői kapacitásának megerősítése, különös tekintettel az oktatási minisztériumokra, annak érdekében, hogy segítséget kapjanak az oktatási rendszerek felkészítésében és kiigazításában a visszatérő és elhúzódó lakóhely elhagyások kezelésében;
- A gyermekek és fiatalok nemekhez kapcsolódó igényeinek támogatása, különös tekintettel az oktatásra és a védelemre, különös hangsúlyt fektetve a lányok és fiatal nők oktatására a 2016-2020 közötti időszak nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervével összhangban³¹.

2.3. A békét és védelmet szolgáló oktatás támogatása

Az oktatás a társadalmi átalakulás, a méltányosság, a jólét és a béketeremtés hatékony eszköze. A szegény, visszaélés-szerű vagy manipulatív oktatásmenedzsment azonban konfliktusokat szíthat az elnyomás, egyenlőtlen esélyek és eredmények, illetve a gyűlöletre és az erőszakra való uszítás révén. Az Unió népszerűsíti a konfliktusérzékeny oktatást³², és támogatja a bizonyítékokon alapuló oktatási politikákat, amelyek elősegítik az egyenlőséget, és megvédik a gyermekeket és fiatalokat a megbélyegzéstől, a gyűlöletkeltéstől, az erőszakos szélsőségektől és a fegyveres csoportokba toborozástól.

A biztonságos, védelmező és magas színvonalú tanulási környezet kialakítása a bizottsági megközelítés központi eleme. Bevált gyakorlatokra van szükség a gyermekek és fiatalok védelmére, a „ne árts” elvet szem előtt tartva. Figyelembe véve a válság során gyakran

³⁰ Ez a cél megfelel a menekültekről és migránsokról szóló 2017-es New York-i nyilatkozat célkitűzéseinek.

³¹ A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési terv 2016-2020, tanácsi következtetések (2015. október 26.), 13201/15

³² Szükséghelyzetekben történő oktatással foglalkozó ügynökségek hálózata. Útmutató a konfliktusérzékeny oktatásról. 2013.

előforduló intézményi és szociális biztosítékok zavarát, gyermekvédelmi rendszerekre van szükség az intézkedések előkészítésében, tervezésében és végrehajtásában, valamint átmeneti szakaszában. A Bizottság elismeri és támogatja a szülők és gondozók központi szerepét a gyermekek oktatásában és védelmében, valamint a közösségek tágabb értelemben vett szerepét mindkét területen.

A szükséghelyzetekben és válságokban kiemelt jelentőséggel bírva a védelemnek minden szinten az oktatási rendszerek középpontjában kell állnia, hangsúlyt helyezve az erőszakmentes iskolai politikákra, folyamatokra és gyakorlatokra, ideértve a nemi és nemi alapú erőszak prevenciójára is. A gyermekvédelmi igényfelmérés és tervezés megerősítésére irányuló intézkedések mellett az azonosított igények kielégítését célzó innovatív beavatkozásokat is támogatni fogják.

A rugalmasabb oktatási rendszerek támogatása érdekében az uniós segítségnyújtás kiterjed majd az infrastrukturális támogatáson túl a katasztrófáknak való ellenállásra³³, a katasztrófák kockázatának csökkentésére és a válságkezelő oktatási tervezésre. Az oktatási infrastruktúrának szerkezetileg biztonságosnak kell lennie, és elő kell segítenie a biztonságos és befogadó tanulást. A szükséghelyzetek és válságok infrastruktúrájának támogatása számos olyan lehetőséget tartalmaz, amely összhangban van a nemzeti szinten elfogadott normákkal, ilyenek például az ideiglenes tanulási terek, a sérült iskolák rehabilitációja és az iskolaépítés.

Az oktatás az egyik kulcseleme a Bizottság rugalmassági megközelítésének³⁴, mivel elősegíti az egyéni és a társadalmi szintű rugalmasság növelését. Az oktatás az egyéni rugalmasság sarokköve, mely biztosítja az új generációk jólétét, védelmet nyújt, valamint a szükséghelyzetek és válságok által sújtott emberek társadalmi és érzelmi jólétét és kognitív fejlődését segíti. Az uniós támogatás elősegíti a pszichoszociális támogatás nyújtását, például tanárok és más ellátásnyújtók támogatását, valamint áldozatkezelési és reagálási iránymutatást kínál a speciális szolgáltatásokra szoruló gyermekek és fiatalok számára. Az ilyen tevékenységeket be kell ágyazni a már működő és nemzeti áldozatkezelési- és válaszméchanizmusokba.

Az oktatással szembeni támadások felszámolása érdekében a Bizottság elismeri és támogatja a globális koalíció munkáját az oktatás támadással szembeni védelme érdekében, és támogatni fogja a biztonságos iskolákról szóló nyilatkozat előmozdítására és kiépítésére irányuló kezdeményezéseket³⁵. A nemzetközi humanitárius jog értelmében az iskoláknak biztonságos intézményeknek kell lenniük.

Példák a bevált gyakorlatra:

A Kongói Demokratikus Köztársaságban az Unió támogatta az Iskolák mint békezőnák projektet. A projekt célja a lányok és fiúk védelmének biztosítása az iskolában, az oktatás fegyveres konfliktusok miatti megszakításának elkerülése, valamint minden gyermek jólétének és oktatásának biztosítása beavatkozástól, erőszaktól és támadástól mentes környezetben.

³³ COM (2014) 216 A 2015 utáni hyogói cselekvési keret: Kockázatkezelés az ellenálló képesség kiépítéséért

³⁴ COM(2017) 21 és COM(2011) 637. Az Unió vállalja, hogy fokozza a magas színvonalú oktatás érdekében nyújtott támogatását, hogy biztosítsa a fiatalok számára a tudás és készségek megszerzését, ami által a fejlődő társadalom aktív tagjaivá válhatnak. A fejlesztésről szóló új európai konszenzus kötelezi az Uniót és tagállamait, hogy alkalmazzák a nexus megközelítést, aktívan építsék az egyéni, közösségi, társadalmi és állami rugalmasságot. Ez kapcsolódik a válságok megelőzéséhez és kezeléséhez, a krónikus sebezhetőségek csökkentéséhez és az önellátás, a társadalmi és állami rugalmasság megteremtéséhez.

³⁵ A biztonságos iskolákról szóló nyilatkozat (2015) lehetőséget nyújt az államoknak arra, hogy széles körű politikai támogatást nyújtsanak az oktatás fegyveres konfliktusok esetén történő védelméhez és folytatásához, valamint eszköz az államok számára, hogy támogassák és elkötelezzék magukat az iskolák és egyetemek katonai felhasználás elleni védelmének megvalósítása mellett fegyveres konfliktus idején.

Palesztinában³⁶ az Unió támogatja a Jobb tanulási programot, melynek célja pszichoszociális támogatás nyújtása azon gyermekek számára, akik rémálmoktól szenvednek az erőszakkal kapcsolatos tapasztalataik miatt. A program tanárok nyújtotta csoportos tevékenységeket egyesít speciális szolgáltatásokkal a különleges támogatást igénylő gyermekek számára.

A Pakisztán Szövetségi Irányítású Törzsi Területek (FATA) településeire visszatérő, lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek oktatásának támogatása érdekében az Unió a helyi hatóságokkal és más ügynökségekkel együtt dolgozott annak érdekében, hogy hosszabb távon „jobbat építsen vissza”. 45 000 gyermek számára biztosítottak biztonságos, védelmező és a nemeket tiszteletben tartó tanulóteret. A fiatalok számára béketeremtő tevékenységeket, szakmai készségeket és gyakornoki programokat biztosítottak. Ezek a cselekvések egy tízéves önkormányzati oktatási terv részét képezik, amelyet a regionális közigazgatás fejlesztett ki, uniós támogatással.

Fő intézkedések a békét és védelmet szolgáló oktatás támogatására és megerősítésére:

- a konfliktusérzékeny oktatás elveinek és iránymutatásainak előmozdítása és végrehajtása például annak biztosításával, hogy a tanítás előmozdítsa a sokszínűség, a tolerancia és az aktív és felelősségteljes állampolgárság tiszteletben tartását, a tanárképzés, a tantervfejlesztés és a tanárok szakmai továbbképzése által;
- az oktatási rendszerek megerősítése a katasztrófákra való felkészüléshez és azok kezeléséhez, például átfogó iskolai biztonsági keretrendszeren keresztül³⁷;
- az erőszak megelőzésére és az arra való reagálásra irányuló intézkedések támogatása a gyermekvédelmi keretek megerősítésével, ideértve az iskolai szexuális és nemi alapú erőszakot is;
- a szükséghelyzetek és elhúzódó válságok által érintett gyermekek és fiatalok személyes ellenálló képességének javítására irányuló innovatív megközelítések támogatása, többek között a pszichoszociális támogatást és a szociális és érzelmi tanulási beavatkozásokat is magukban foglaló intézkedések révén;
- az oktatást érő támadások megszüntetésének elősegítése az Unió számára rendelkezésre álló összes csatornán keresztül, és az oktatás támadástól való megóvására irányuló kezdeményezések és projektek aktív támogatása;
- olyan, az iskola határain túlmutató intézkedések támogatása, amelyek elősegítik a szélesebb körű közösségi és gondozói elkötelezettséget a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban történő oktatásban és védelemben.

2.4. A magas színvonalú oktatás támogatása a jobb tanulási eredményekért

Az Unió oktatáshoz nyújtott támogatása arra a feltételezésre támaszkodik, hogy az oktatási rendszereknek magas színvonalúaknak kell lenniük annak érdekében, hogy a gyermekek és fiatalok sikereket érjenek el képzésük során³⁸. A szükséghelyzetekre és elhúzódó válságokra vonatkozó segítségnyújtásban továbbra is kulcsfontosságú marad az Unió elkötelezettsége a megfelelő tantervek, képzett tanárok és igazgatók, megfelelő tananyagok és megfelelő iskolai infrastruktúra rendelkezésre állása iránt³⁹.

³⁶ Ez a megnevezés nem értelmezhető a Palesztin állam elismeréseként és nem érinti az egyes tagállamok e kérdésre vonatkozó álláspontjait.

³⁷ Az ENSZ katasztrófakockázat-csökkentési stratégiájának titkársága és a Globális Szövetség a katasztrófák kockázatának csökkentésére és reziliencia megteremtésére az oktatási szektorban (2017), átfogó iskolai biztonsági keretrendszer.

³⁸ COM (2002) 116 Közlemény az oktatásról és képzésről a szegénység visszaszorításának keretében a fejlődő országokban

³⁹ Ugyanott.

A válsághelyzetekben, különösen az alacsony jövedelmű országokban, gyakran hiányzik a képesítéssel rendelkező, szakképzett tanárok rendelkezésre állása. Előfordulhat, hogy a tanárok nem rendelkeznek a tanulók igényeinek megfelelő nyelvi vagy pedagógiai készségekkel. Az is lehetséges, hogy a tanárok és oktatási személyzet tagjai is traumatizáltak és támogatásra szorulnak. A lakóhelyüket elhagyni kényszerült tanárok nem tudják dokumentációval igazolni szakképesítésüket a befogadó közösségben történő tanításhoz. Az Unió támogatja azokat a politikákat és intézkedéseket, amelyek biztosítják a képzett tanárok rendelkezésre állását.

Annak érdekében, hogy ellensúlyozza azokat a kihívásokat, amelyeket a tanulók az oktatási rendszerbe történő integráció során tapasztalhatnak, az Unió támogatja az olyan egyedi intézkedéseket, mint például az áthidaló és jól teljesítési támogatás. Minden oktatási szinten a tanulók életkora, neme és képzettségi háttere alapján személyre szabott válaszokra van szükség. Ez jelentheti a nem formális vagy alternatív oktatási formákat, és figyelembe veszi a különböző igényeket az oktatás minden szintjén.

A lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek és fiatalok nemzeti oktatási rendszerbe való integrálása megköveteli a nyelv, az identitás és a kultúra közötti alapvető kapcsolatok fenntartását. Az Unió nyelvpolitikai szakértelmét, melyre Unió-szerte találunk példákat, hasznosítani fogják a szakpolitikai párbeszédeken és segítségnyújtáson keresztül. Ezzel támogatják az anyanyelv és a kiegészítő nyelvek használatával kapcsolatos bizonyítékokon alapuló, progresszív nyelvpolitikákat.

Felismerve az lakóhelyelhagyás egyre inkább elhúzódó jellegét, és azt, hogy a lakóhelyét elhagyni kényszerülő lakosság valószínűleg többszörös lakóhelyváltást tapasztal, meg kell erősíteni az oktatási rendszerek közötti és azokon belüli mobilitást és akkreditációt⁴⁰. A dokumentáció hiánya nem akadályozhatja az oktatáshoz kellő időben való hozzáférést az érkező gyermekek és fiatalok számára, továbbá protokollokat kell létrehozni annak biztosítására, hogy az oktatáshoz való jog elsőbbséget élvezzen bármely akkreditációs rendszer felett. Különösen az alapfokú oktatáshoz való hozzáférést nem lehet megtagadni vizsgáztatás alapján⁴¹. Inkább megfelelő értékelési mechanizmusokat kell alkalmazni annak felmérésére, hogy hogyan javítható a hozzáférés és támogatás, valamint hogyan lehet a szakpolitika számára tájékoztatást nyújtani. Ugyanígy minden fiatalnak hozzáférést kell biztosítani a vizsgákhoz és a bizonyítványok megszerzéséhez, ami rendszerint a továbbtanulási lehetőségek és a foglalkoztatás alapja.

Az Unió elkötelezett a befogadó és méltányos, magas színvonalú alap- és középfokú oktatás iránt, és megérti, hogy az alapvető készségek, például az alapszintű olvasási és számolási készségek a továbbképzés alapvető fontosságú építőkövei.⁴²

Az Unió elismeri továbbá a munkaerőpiac által megkívánt műszaki és szakképzési, valamint felsőoktatási képzés fontosságát⁴³. A válsággal sújtott területeken a készségek fejlesztése és a foglalkoztathatósági képzés kapcsán figyelembe kell venni a tanulók gazdasági és társadalmi terheit, például a gyermekmunka, a szabad mozgás korlátozása és a nemi normák tekintetében. A készségek fejlesztésére, valamint a foglalkoztathatóság, a tisztességes munka és a megélhetés előmozdítására irányuló uniós kötelezettségvállalások hangsúlyozzák a fiatal

⁴⁰ Az Európai Bizottság harmadik országbeli állampolgárok integrációjáról szóló cselekvési tervének tapasztalatai alkalmazhatóak, amelyben a Bizottság kiemelten támogatta a készségek, az egyetemi és szakmai képesítések korai értékelését, dokumentálását és elismerését.

⁴¹ Ez minden olyan tesztre/vizsgára vonatkozik, amely a résztvevőkre gyakorolt következményekkel jár (magas tétvizsgálatok), mint például egy felvételi vizsga.

⁴² COM (2002) 116 Közlemény az oktatásról és képzésről a szegénység visszaszorításának keretében a fejlődő országokban

⁴³ Ugyanott.

nők, valamint a fiatal férfiak és más hátrányos helyzetű csoportok számára egyenlő esélyek biztosításának szükségességét.

Az Unió továbbra is támogatja a célzott kutatási és tanulási partnerségeket az ágazat bizonyítékbázisának megerősítése érdekében. Ebben az összefüggésben sinergiákat kell keresni az Unió kutatási és innovációs keretprogramjával annak érdekében, hogy hatékonyan kezeljék a szükséghelyzetekben és válságban történő oktatás felmerülő kihívásait az Unió külső fellépéseiben.

Példák a bevált gyakorlatra:

Irakban az Unió támogatta a műszaki valamint a szakoktatási és szakképzési rendszer reformját annak érdekében, hogy a nemzetközi normáknak megfelelően növelje versenyképességét és relevanciáját.

2018-ban az Unió elindította az „A reziliencia kiépítése: Oktatási lehetőségek az instabil és válsággal sújtott környezetekben” kezdeményezését. A kezdeményezés kombinálja a kutatási és a több országra kiterjedő programozást hét afrikai országban, mintegy 20 millió eurós finanszírozással, négy éven keresztül.

Kenyában az Unió támogatta a somáliai menekültek képzési programjait, hogy akkreditált tanárokká váljanak a Kakuma menekülttáborban. A tanárok az informatikai eszközök használatának köszönhetően távoktatáson keresztül vettek részt a tanárképzésben.

Fő intézkedések az oktatás színvonalának javítására:

- a lakóhelyük elhagyására kényszerült gyermekeknek és fiataloknak az oktatási rendszerek közötti képességigazolását, mobilitását, akkreditációját, elismerését és átmenetét, valamint a különböző formális és nem formális oktatási utakon keresztül történő belépését és visszatérését biztosító kezdeményezések támogatása;
- az oktatási rendszer reformjának, különösen a tantervi reformnak az előmozdítása és támogatása, hogy alkalmazkodni tudjanak a szükséghelyzetek és elhúzódó válságokban történő oktatás változó szükségleteihez, mint például a tanári munkaerő kiszélesítése és megerősítése a szükséghelyzetek és válságok sújtotta tanulók szükségleteinek kielégítése érdekében, valamint gyorsított tanulási programok bevezetése azon gyermekek számára, akik több évre kimaradtak az oktatásból;
- olyan intézkedések támogatása, amelyek kihasználják az információs technológia nyújtotta előnyöket és nyitott oktatási segédanyagokat nyújtanak a digitális tanuláshoz és a virtuális cseréhez és más újításokhoz való hozzáféréshez;
- a készségekhez és megélhetéshez kapcsolódó műszaki és szakoktatás és -képzés támogatása, különös tekintettel a fiatal nők és férfiak speciális igényeire, gyakorlati tanulásba beágyazva és a megélhetési lehetőségeknek megfelelően;
- a szükséghelyzetekben és válságokban történő oktatásra vonatkozó mechanizmusok támogatása nemzetközi szabványok⁴⁴ megosztására, frissítésére és alkalmazására.

3. KÖVETKEZTETÉS

Az elmúlt években az EU-n kívüli szükséghelyzetekben és válságokban történő oktatásra irányuló egyre nagyobb figyelem a megválaszolandó igények és kihívások riasztó és növekvő mértékét tükrözi. Ez a közlemény holisztikus és hatékony szakpolitikai keretet biztosít arra vonatkozóan, hogy az Unió miként tudja előmozdítani ezt, és hogyan tud támaszkodni az

⁴⁴ Ilyen például a szükséghelyzetben történő oktatás ügynökségek közötti hálózata által meghatározott minimális követelmények az oktatásban: Felkészültség, válasz, helyreállítás. 2010

ezen szakpolitikai területen kialakított vezető szerepére. Ezt a törekvést azon gyermekek és fiatalok példái is alátámasztják, akik a nehézségeket leküzdve folytatják tanulmányaikat.

A Bizottság az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) támogatásával, ideértve az uniós küldöttségeket is, aktívan bevonja majd a tagállamokat, más országokat, nemzetközi szervezeteket, továbbá az állami és magánszektor szereplőit a hatékonyabb és eredményesebb együttműködés és koordináció előmozdítása és támogatása érdekében, hogy gyorsabb, kiszámíthatóbb és fenntarthatóbb támogatást nyújthassanak a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban történő oktatáshoz. Ennek során a Bizottság szolgálatai és az EKSZ elősegítik a fejlesztéspolitikáról szóló új európai konszenzus és a méltó életről szóló közlemény célkitűzéseinek megvalósítását is. E tekintetben kulcsfontosságú a tagállamok szerepe.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet a jelen közleményben meghatározott politikai iránymutatások figyelembe vételére, és kéri a Tanácsot, hogy tanácsi következtetéseken keresztül hagyja őket jóvá.